

Universitätsbibliothek Paderborn

**AD sa[n]ctissimu[m] || dominu[m] nostru[m] Leone[m]
papam || decimu[m]. Ac diuu[m] Maxemilianum
Imperatorem || semper augustu[m]. APOLOGIA ... || Iacobi
hochstraten. Artiu[m] & sacre theolo=||gi[a]e ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1518

Cap[itu]l[u]m p[ri]mu[m] declara[n]s sup[er] quo inter Theologos [et]
Capnionem est concertatio

urn:nbn:de:hbz:466:1-34634

LIBER I. CAP. Primū.

Initiū libri istius et dialogi

partis aduersę.

An iudeorę libri quos Thalmud appellat; sint
potius supprimendi q̄z tenēdi & cōseruandi.

Dialogus Interlocutores sunt Joannes Reichlin.
Georg⁹ Benign⁹ ad quorū collusione de-
tegenda. p tertio interlocutore potēter se ingerit Theologus
¶ Capl'm p'muz declarās sup quo inter Theologos &
Capnionem est concertatio

IOANNES REVCHLIN.

 Quiducet arbitror. bonūq; ac vtile christiani
foret. vt eiusmodi libri. vbi p̄tra fidē nrām nulla
spēalis & exp̄ssa blasphemia p̄tinet. p̄ ingenij chri-
stianorū exercitio. no supprimerentur. s̄ vel apud
epos ac ecclie pastores. vt q̄n op̄ eēt p̄prio eos
profodere possem⁹ mucrone. p̄seruarent. quēadmo-
dū & apl's dicebat. Opt̄ heresēs eē. vt p̄bati mai-
nifestifiant THEOLOGVS.

S. J. Audīctes supiō: ibo dieb⁹ p̄fabulātes q̄sdā fabricatores mē-
nib⁹ detrahebāt. & mota sunt viscera nostra. p̄patiebāturq; quam
subuertere nitebāt veritati. Efflagitabat p̄fessio theologica (cui⁹
interest veritatis reuincere & tradictores) vt arguerem⁹ vtrūq; & po- Job. ix.
nerem⁹ manū nrām in ambob⁹. Uerū ex p̄te altera mēte p̄plerti. q̄
nā eēnt & ba miscetes subdubitabam⁹. vñ marime cū dicereb⁹ adesse
oī honore dignissim⁹ ille ps̄ul archieps̄ Nazaren⁹. cui⁹ tāt⁹ ē apō
nos respectus. vt nec suorum vestimentorum lascinias citrā ho-
norem cōtingerem⁹. Substitim⁹ itaq; & nūc in illū nūc in alterū
oculos aduertim⁹. auscultauim⁹ & singula q̄ iactabāt & ba. vt q̄ nā
eēnt dignoscerem⁹. Penitiore aut̄ intuitu p̄tuitis oīb⁹. vidim⁹ cor
uos paonū pennis adornatos. atros puto duos discipulos ex
obscuris vir̄. aut archirabīnū Capnione cū uno suoz̄ p̄cerū. q̄ vt
luci aduersarent̄ dixerūt. familiare em̄ eē hisce nouim⁹ viris. sub Job. xxii.
alienis togis p̄ suo archirabino Capnione digladiari. q̄s cū equē
vt rudera floccipēdam⁹ (mimirū q̄ vt q̄sq; viros optimos mēdaci-
ter diffamēt ipunes. in testimoniu clarissimū sue neqtie. nomē ob-
scuroz viroz sibi assumptere. q̄ & abiecta om̄i frōte honestatis. imo
christianitat̄. oīa iā p̄dc̄ p̄phanarūt fidei sacramēta. crucē q̄qz dñi
(id qđ memoratu verecūdū est) p̄imerdarūt. & id genus plurima. &
ceite nepharia & sacrilega) hor̄ inq̄ sermonib⁹ potēter nos ingessi

B a i.

LIBER .I. CAP. .I.

Job. vi.

m^o (est) moleste acciperet) Vbaq; eoz intercepim^o ventosa. indicat^o res eloqua eoz & cimasse. qm̄ colludebat ad attenuatōem supp̄ssio/ nēq; vitatis. Inde t̄ p̄tu accepim^o nil loci iter eos archiepo fuisse nazareno. q̄ppe q̄ inter falsitates t̄ mēdacia. etiā iniurias in viros bonos euomuerūt. in hui^o argumētū. dū eoz cōfabulatiōi inderēt titulū. in capite libri ab arguta abstinere nequerūt falsitate. Prese ferūt em̄ subdole acsi theologoz cū Reuchlino certamē vertat sup eo. In iudeoz & Talmudici libri sup̄prīmēdi sint. aut conseruan di. cū lōge altera sit materia agonismatis Prauos siqdē iudeoz li bros & buri ne. an poti^o seruari expediat. sp̄ apud nos inter ea cō putatis fuit. q̄ in p̄sultatōem veniūt. In q̄b (salua sp̄ fide) sensu suo nemo nō abūdat. Sie vslu venire cernim^o circa legislatōes ciuiles vbi in cōsultatiōem aut q̄stionē venire p̄t. an sic statutū eē p̄ueniat vel ei^o poti^o statui expediat & trarū. ex hac em̄ radice legislator ip̄e posterior prioris reuocat legē. Diuerse q̄q; ciuitates etiā successiue & traria. nō tñ ob id min^o iusta hñt plebiscita. & tñ quoduis statuat nemo criminis arguit. Et hec de libri titulo dicere nobis animus erat. vt nemo nō videat. quid de hisce viris in posterum expectan dum sit qui in forib; delinqūt

S. ii. Deinde q̄ p̄or exorsus es Capnion audi sermonē nostruz. Tertis tua ē p̄scia qd sit. quāobrē te ip̄etiūim^o. tibiq; mo uit^o lītē. q̄r p̄posta ac plane puersa interpretatiōe abs te temerari. Cur & libelluz lrās vidim^o sacras. temeratasq; ad & fuādos pfidie iudaice libros reuchli fuerit inapposite applicari. Ob zelū itaq; fidei reuerētiāq; sacraq; lrāruz p̄cessum. Cqz defensio nr̄e ppria est p̄fessioni nō grām absq; molestia. accepi S. Tho. I. p. q. m^o sacrilegūq; reputauim^o. q̄ vel ip̄e christ^o saluator n̄t. vel catho lice dehinc līre. libros sibi nō min^o ip̄e q̄ apte & trouersātes aut ex ploditāq; p̄phanū vetuerint aut perimi. ac si (atra apli sententia) Christo ielu sit ad Belial lucive ad tenebras fouēdas p̄uetio. Tu

ii. Lox. vi. **I**git̄ Capniō vera pugne aciē aggressus nō es. nec securim ad radī cē posuisti. & id eaten^o q̄ten^o mudo suaderes. ob Talmudicos libros & nō ob heresies in fide ac tuos obesos errores. tea theologis infestari. Verūtū vt quē cepistis sermonē explere possitis. labia in terium nr̄a silētio p̄mēm^o. q̄ad & p̄ler tu^o & ip̄e loq̄. Suz em̄ inter vos dñmisur^o. & vtrīm^o detectur^o collusiones & falsitates. Noīalis itaq; aut fict^o loqua^o Benign^o. attū videat ne & ba ei^o nō sonent disciplinā. GE. BENIG. AD IOAN. RE.

Duo summi pontifices Innocētius inquā tert^o. & Gregor^o non^o. vt Talmud cōburere ē iussisse serūtur. eis aut repugnare nec tibi nec vlli licet.

THEOLOGVS

S. iii. Ludis ne. an seriose agis Benigne. Et quidē in r̄sum aut dubiu verti nō p̄t. pontifices hos p̄te morū noīatos :

Job. vi.
Job. xxxvij.

LIBER .I. CAP. .I.

Quā doctrinā. tū osmī sapia ecclīastici regimīnis p̄mīplares sīc dīs/
posuisse. Grauissimi etēm huinsce rei sunt testes. ipi in p̄mis cano
niciūris monarcke (vt in ca. Qd̄ sup̄ his. de voto) dñs Innocēti⁹ p̄ his. Innocē
Hostiēsis. Joānes andree. t dñs Antonius de burrio. adstipula/
tur qz his pdictis. dñs felin⁹ iurisconsultoz p̄mas. i scđ o volumē
ca. Illouit. de iudicys. t i ca. Canonū statuta. de cōstitu. allegās ad Anto. de bu.
idē Petru. de anchorano. Et hec quoqz inter reliqz cā vna fuit. q̄re Pe. de Ancho.
tuū theologi ipetinere Lapnione. eo q̄ sua sīnia blasphemīa ifert sa
croscē. aplice sedi. quā sub diversis (vt nūc p̄bauim⁹) pontificib⁹
Thalmudicos p̄burētes libros. ipudētissimis figmentis infama

S. III. Et qm̄ ridicule nugādo. recensere videris id qd̄ (uit.
irrefragabili fulcim⁹ fundamē. qd̄ inqz faceres si mon
strabim⁹ tibi his duob⁹ tertīū accessisse summū pontificez. q̄ zelo
christiane fidei iudaicā execrāns pfidiā. plurimos sacre theologie
professores haud pauciores centū. totideqz (q̄s rabi appellat) indeo
rū doctores coegit. q̄z mutuis disceptatōib⁹ vltro citroqz celebriſ
habitib⁹. t ab eodez pontifice adamussim pensatis. luce clari⁹ vidit
ac vero veri⁹ intellexit Thalmudicos indeo libros. errores pluri
mos p̄tinere blasphemos christiane fidei. eiusdēqz cultorib⁹ intō
lerabiles Quas ob causas libros illos oēs ad vnu nō imerito exter
minādos ēē decreuit. Id inquā nō p̄ hoiez vulgarē. neqz p̄ testimo
niū cuiuspiā q̄ e reb⁹ excesserit humanis. verū tibi ostēdim⁹ irrefragabili
testimonio qd̄ offendit apud reuerēdissimū dñm sc̄i Eu
sebū Cardinale. quē hodie vitā agere nō dubitam⁹. q̄nimo t opta
m⁹ beatā. Nec Benigne circa lentā tuā obiectōem dicere necessum
videbat. ne q̄s fraudulēt̄s v̄ris deciperet. Nūc sustinebim⁹ donec
Lapnion respondeat. **IOAN. RE. AD BE.**

Cardinalis sci
Eusebū.

Omnē hoīem q̄ hūano testimonio p̄cise innī errare est possibi
le. Ois em̄ hō mēdar. Relatū aut̄ illis p̄tificib⁹ fuit. vt etiā Elles
xander de hales magn⁹ theolog⁹ recitat eis in libris. Multas etiā
otra Mōsis legē hereses. t ḡtra dñm n̄m plurimas p̄tinēti blas
phemias. t ea de re eos supp̄mēdos t cōbūrēdos censuere

THEOLOGVS

S. V. O fili in matrē nrām (sedez puto aplice) p̄uissime. q̄z lubēs
venenū spueres. at nō amore s̄z pena cohiberis. neqz tñ ad
plenū te timor coerces. Tantis em̄ grauissimis ecclie p̄ncipib⁹ dū
palā insultare reformidas. clāculo t sub tegeticulis q̄busdā. de ho
minu (q̄si in vli t generatim fallibili testimonio mētōem faciens)
erroris eos notare nō erubescis. tāqz illi (xpote hoīes sicut reliq
deceptibiles) incōultis hebraice lingue pitissimis. sola via facti ad
p̄bustionē libroz p̄cesserint. Mirū p̄fecto. q̄ temeritate tātorū
p̄tificū ordinatōem. sc̄tē feliciterqz decisaz. i dubiū reuocare ausū

Ba ü.

LIBER I. CAP.II.

Doctoris iuris de velut iniusts. quā tunpdicti iuris monarchoc quod te non debebas proferclarat Thalm re*s*i dicto cause. ex ratinabili caz legitia pretate processisse declarat. mud*us* iuste contributu propter hereres omni promi*g*enue testate Thalmud ipsom a pronoiars propositi*u*s. propter heres dicitur atra legem mosaica in eo protesttas obuni mos*u* in eo contentas stufuisse. Nulla de blasphemis in dominum iesu mentem faciets

Job.xxxiiij.

Subj. Porro egregi illi(quos mora citauimu) iuris canonici docto**bustū** propter heres dicitur atra legem mosaica in eo protesttas obuni mos*u* in eo contentas stufuisse. Nulla de blasphemis in dominum iesu mentem faciets

Subj. Quia at Lapnio inter vtcuqz soluedum varia narras. si quonqz tuu intercepimu sermonem ne moleste feras. pro hoc est fiet ut discretiu videat quod tu dicis. et in quod nra iacula torqueante. quod et fiet. vt cum defensione veritatis. diliges quoz lector nra facil*u* a*ad* uertat. Quod si quod nostri melius loquere.

Laplin. u. increpas Lapnione falso dicet se libros Thalmudicos prodenasse. IOAN. REVCHLIN. ADBE.

Voc aute ego spiritu asserui et diffuse declaraui et prestatus sum me nolle blasphemos libros proseruare. sed igni tradere. vel si hoc satu esse videret. solis pontificibu proseruandos indicere. vt et fides nostra. et ipsoz profidia notari posset. THEOLOGVS.

Subj. Non mis cito o bone Lapnio tractatum inchoas fallacia*z* id quod tibi veridice patefaciemu. nec in minimo a bitate declinabum. Tu quodē in tui zfilii decisione(quod ocular speculū inscribite) famulos libros et int*er*toe ad infamia blasphemia*z* condam*u et irreue*re*ti*u* nro dominu deo Iesu(utr*anslat*o*is* v*er*it*at*is v*erb*is) explesse editos. quos in septio et vltimo ordine iudaicoz libroz colloccaras. Vos in quā teos solos flāmis adiudicasti. Non inf epilogadu(vt i scda nra Rome iudiciale exhibita editōe. clare ostendimu) decisione tuā apte et precise restrinxisti ad hos libros. in quibu tu et intentōe. tu explesse blasphemie offenderete. Et quodē hoc fecisti sub his v*erb*is. Latude sit Lapnio. non cōdictum de stumeliosis libris quos ego in vltima prec*on* iudaicoz libronu dicitur thalmo indicaui zc. Uerū Thalmud quē i scda ordine. et mor post biblia propter blasphem posueras(de quod spiritu apud te alia ratio fuit) nunquos propter blasphemias mias in eo protesttas igni adiudicasti. Que etem vel horridiores ver tereto res effingi pot blasphemie. quod Iesum christum habuisse demoniū. blasphemū eti*u* et pleb fuisse seductore tutum non has ipsas moro. verū et ali Matthew.xxvij. as id genu eis(v*er*it*at*is) sermones ac intentōes Thalmudicu fol.iiij. facie.ij. libris pmirtas esse profiteris. in locis proseruit illis v*erb*i in ea rez materia scribendi sese obtulisset.*

fol.iiij.fa.ij.

Subj. Porro statim post dicta tuā confessionē ad decisionem declinante zcludis Thalmud eē proseruadu. cesarie maiestatis quostionis sic rindedo. Scdm illa(inquos) oia. ad proposita quostione*z* dico. quod Thalmud nequos contra id sit nequos aboledu. Hac eti*u* tuā decisionē cōtrarioz fundatis in apli v*erb*is. Optim heres es. Vide*s* non Lapnione